

မြန်မာ့ကမ်းနီးငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများကို ရေရှည်တည်တံ့စေခြင်း

သန်းပေါင်းများစွာသော မြန်မာပြည်သူများဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက် ကမ်းနီးငါးလုပ်ငန်းသည် အရေးပါသောကဏ္ဍမှ ရပ်တည်လျှက်ရှိပါသည်။

Leasable fishery in the Ayeyarwaddy Delta. Photo by E. Baran

ရေချိုငါးလုပ်ငန်း၏ သဘောသဘာဝ

ရာသီအလိုက်သော် လည်းကောင်း၊ ရေအစဉ်အမြဲရှိသော မြစ်ချောင်း၊ အိုင်၊ ကန်များတွင် စီးပွားဖြစ်ငါးဖမ်းခြင်းသည် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ ရေချိုငါးလုပ်ငန်းကို ဂရုအင်းလုပ်ငန်းနှင့် ဘုံ ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း စသည်ဖြင့် ခွဲခြားထားပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းမှ ထုတ်လုပ်မှုသည် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တန်ချိန်(၁.၅)သန်းရှိခဲ့ပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှဒေသတွင် ရေချိုငါး ထုတ်လုပ်မှု အမြင့်ဆုံးဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံငါးထုတ်လုပ်မှု စုစုပေါင်း၏ (၂၀%) ခန့်ရှိပါသည်။
- ရေချိုငါးလုပ်ငန်းသည် လူဦးရေ(၁၅)သန်းအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖော်ဆောင်ပေးပြီး ငါးစိုစားသုံးမှု၏ (၂၇%)ကိုလည်း ဖြည့်ဆည်းပေးလျက် ရှိပါသည်။
- သတ်မှတ်ထားသောရေပြင်တွင် လေလံစနစ်ဖြင့် အင်းသူကြီးများကို သီးခြား လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးသော ဂရုအင်းစနစ်နှင့် ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန ငါးဖမ်းကိရိယာ လိုင်စင်ဖြင့်ခွင့်ပြုသော ဘုံငါးဖမ်းစနစ် စသည်ဖြင့် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ပါသည်။

- ယခုအခါ ရေချိုငါးလုပ်ငန်းတွင် အထိအပိ (၁နှစ်ဧရိယာတွင် ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှု) နှင့် ဈေးကွက်ကောင်းသော ငါးမျိုးစိတ်များ ပေါက်ကြွယ်ဝမှုများမှာ လျင်မြန်စွာ နည်းပါးလာကြောင်း အထောက်အထားများ ရှိနေပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းသည် အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှုများအတွက် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍ တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ သဘာဝငါးသယံဇာတများ သိသာစွာရှားပါး လာခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ ကျေးလက်ပြည်သူများ၏ တောင်းဆိုမှုအရ ငါးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေများကို ပြုပြင်ရေးဆွဲခြင်း ပြည်သူ့ဝတ်ပြုငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်များ လိုအပ်လာပါသည်။ ဤမူဝါဒဆိုင်ရာ တင်ပြချက် အကျဉ်းတွင် ရေချိုငါးသယံဇာတများကို ပိုမို၍ ရေရှည်တည်တံ့စွာဖြင့် ညီညွတ် မှုတစွာ ခွဲဝေအသုံးချနိုင်ရေးကို ရှေးရှုသော ရေချိုငါးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်း များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သင့်သည် များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ လက်ရှိ ရေချိုငါးထုတ်လုပ်မှုကို ပိုမိုတိုးတက်စေပြီး ငါးထုတ်လုပ်မှုနည်းလမ်းသစ်များ ကိုလည်း ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ငါးသယံဇာတ အခြေအနေကိုသိရှိခြင်း၊ ရေပြင်နှင့် မြေအသုံးချခြင်း စသည်များကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်း ဒေသကြီးများတွင် ပြုပြင် ရေးဆွဲလျက် ရှိသော ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေများတွင် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် အခွင့်အလမ်းများ ရှိနေပါသည်။

အဓိက ဖော်ပြချက်များ

- ရေရှည်တည်တံ့စွာ ငါးထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ငါးသယံဇာတတည်ရှိမှု အခြေအနေကို သိရှိရန်လိုအပ်ခြင်း။
- လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းဌာနများမှာ ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်း၏ ဖြစ်သောကြောင့် ရေနှင့်မြေ အသုံးချခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော အငြင်းပွားမှုများကို ပူးပေါင်းဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း။

- အသစ်ရေးဆွဲသော ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေများသည် ပြည်နယ်၊ တိုင်းဒေသကြီး များတွင် ငါးရိက္ခာ ပိုမိုဖူလုံစေခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက် ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ခြင်း။
- ရေချိုငါးလုပ်ငန်းတွင် ဘုံငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် အင်းလုပ်ငန်းများ ပိုမိုရေရှည် တည်တံ့စေရန်နှင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုကို ပိုမိုဖူလုံစေစားနိုင်ရန် ကျေးလက် နှင့် ပူးပေါင်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း။
- ဆည်တစ်ခုတွင် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နေရာသစ်မှ ငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်လာစေခြင်း။

နိဒါန်း

ရေချိုငါးလုပ်ငန်းသည် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေး၊ ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် ကျေးလက်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုအတွက် အရေးကြီးသော အရင်းအမြစ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ ရေချိုငါးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ စီမံခန့်ခွဲမှုအား ခေတ်ကာလနှင့်အညီ ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်မှုများရှိလာပါသည်။ လွန်ခဲ့သော(၃)နှစ်ကာလ အတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သော သုတေသန လုပ်ငန်းများ၊ ပညာရှင်များနှင့် ဆွေးနွေးသုံးသပ်မှုများအရ ပြည်သူ့ကိုအခြေပြုသော၊ ဇီဝသိပ္ပံအရလည်း ခိုင်လုံသော မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းကို ရေရှည် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်ရန် အချက်(၅)ချက်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။

၁။ ရေချိုကုန်းတွင်း ငါးလုပ်ငန်း သယံဇာတအခြေအနေနှင့် အချက်အလက်များကို သိရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း

နှစ်စဉ် ငါးကုန်တက်ထုတ်လုပ်မှုသည် စံနှုန်းဖြင့် ခန့်မှန်းထားသောကြောင့် အမှန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ကင်းကွာပြီး ငါးလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှုရေးဆွဲရာတွင် အထောက်အကူမပြုနိုင်ပါ။ (ဥပမာ ငါးအမျိုးအစားအလိုက် ထိမိမှုကို နိုင်ငံ၏ စာရင်းအချက်အလက်တွင် ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပါ။) အရေးကြီးသော ငါးမျိုးစိတ် အချို့၏ ထိမိမှုစာရင်း (ဥပမာ - ငါးသလောက်) ကို ကြပ်မတ် ကွပ်ကဲခြင်းဖြင့် ရေရှည်စီမံခန့်ခွဲမှု အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များ ပူးပေါင်းခြင်းဖြင့်လည်း အတွေ့အကြုံနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၏ သုတေသနစွမ်းဆောင်ရည် မြင့်မားလာရေး ဆောင်ရွက်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်း မူဝါဒချမှတ်သူများအနေဖြင့်လည်း သတင်းအချက်အလက်များနှင့် သိပ္ပံနည်းကျ သုတေသနရလဒ်များကို အလေးထား အသုံးပြုရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိပါက ရေချိုငါး သယံဇာတများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မည့် အသိစွမ်းအားများ နည်းပါလာပြီး ရေရှည်တည်မြဲရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း ဖော်ဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ ငါးသယံဇာတများကို အထိန်းအကွပ်မရှိ ဖမ်းဆီးကြမည်ဖြစ်သောကြောင့် ငါးမျိုးပြုန်းတီးလုနီးပါး အခြေအနေရောက်ရှိပြီး ရေလုပ်သားများ၏ လူမှုဘဝ အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့လာမှသာလျှင် တာဝန်ရှိသူများက သိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

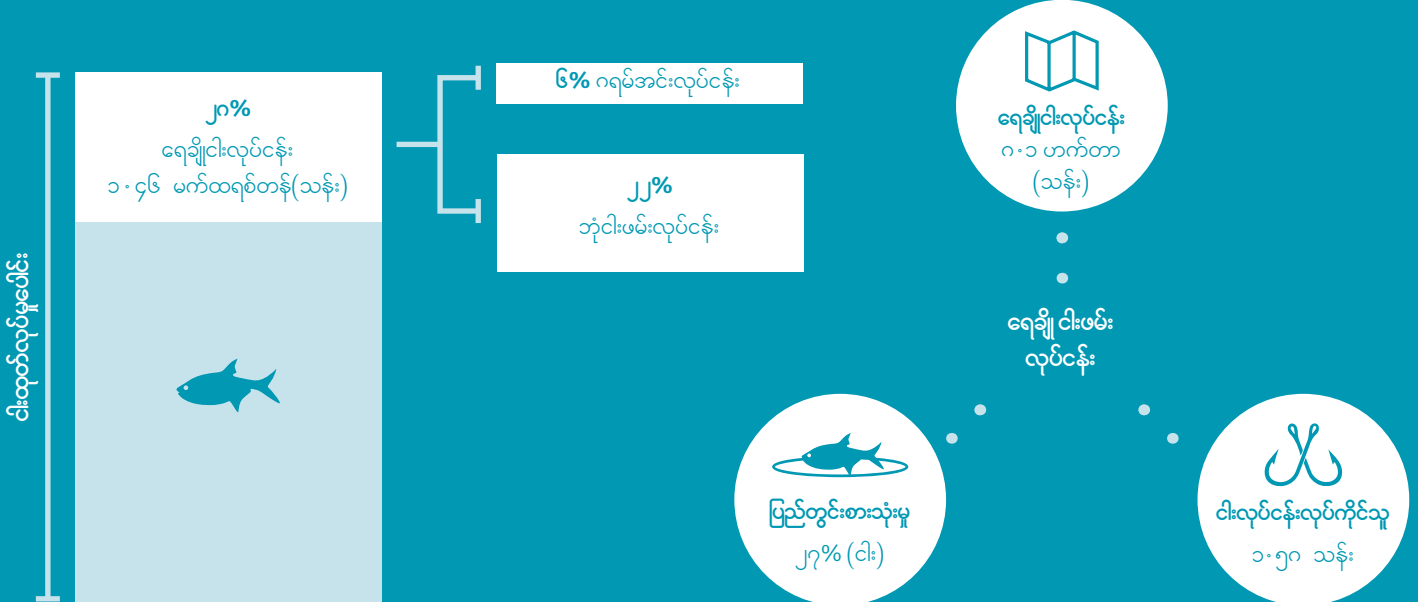
နှေ့စဉ် ငါးအထိအမိက နည်းလာတယ်၊ ဖမ်းမိတဲ့ ငါးအရွယ်တွေကလည်း နှစ်စဉ်ငယ်လာတယ်။

ရောဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ဘိုကလေးမြို့နယ်၊ ဘုံငါးဖမ်းရေလုပ်သားများ ၂၀၁၅

၂။ မြေနှင့်ရေ အသုံးချခြင်း စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဆောလျင်စွာပြုပြင်ပြောင်းလဲရန်လိုအပ်ခြင်း

စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ဆည်ရေအသုံးချခြင်းကြောင့် မြေနှိမ့်ဒေသများတွင် လယ်သမားနှင့် ရေလုပ်သား အငြင်းပွားမှုများရှိနေပါသည်။ ဆည်ရေပေးဝေခြင်းကို စိုက်ပျိုးရေးဌာနက အုပ်ချုပ်ထားပြီး စိုက်ပျိုးရေးကိုသာလျှင် ဦးစားပေးပါသည်။ ဤအခြေအနေတွင် ခေတ်ကာလကြာမြင့်စွာက ရေးဆွဲထားခဲ့သော ရံဂံအင်း ရေယာနယ်နိမိတ်အတွင်း ပြောင်းလဲမှုများရှိလာပြီး အချို့နေရာများတွင် အမြဲ သို့မဟုတ် နွေကာလ၌ ကုန်းပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ကုန်းမြေအား စိုက်ပျိုးရေးအတွက် အသုံးချခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော အငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် စနစ်တကျရေးဆွဲထားသော နည်းလမ်းများ မရှိပါ။ ယခုအခါ စိုက်ပျိုးရေး၊ ဆည်မြောင်းနှင့် ငါးလုပ်ငန်းတို့မှာ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်းတွင် ဖွဲ့စည်းထားသောကြောင့် ဌာနအချင်းချင်း တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း၊ ရေမြေ သယံဇာတ ဘက်စုံအသုံးချခြင်း စီမံခန့်ခွဲခြင်းများတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ပေါ်ပေါက်လာပြီဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့ရေချိုငါးလုပ်ငန်း အခန်းကဏ္ဍအကျဉ်း

၃။ ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလာစေရန် ဥပဒေများကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း

ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေကို လွန်ခဲ့သော ၂၅ နှစ် ကာလက ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ထိုဥပဒေတွင် ငါးလုပ်ငန်းမှ အခွန်အခရရှိရေးကိုသာ စောင့်ပေးထားပြီး ငါးသယံဇာတ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် အနည်းအကျဉ်းသာ ပါရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိ ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများကို ပြေလည်စေရန် ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေဖြင့် ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ငါးလုပ်ငန်းရေပြင်ကို အငှားချထားသောစနစ်မှ ပြည်သူ့အခြေပြုသော စီမံခန့်ခွဲမှုကိုဦးတည်သော ရေချိုငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေအဖြစ် ပြုပြင်ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းရေပြင်ကို အငှားချခြင်းစနစ်မှ ပြည်သူ့အခြေပြု စီမံခန့်ခွဲမှုကို ဦးတည်သော ဥပဒေအဖြစ် ပြုပြင်ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရာတွင် ဖော်ပြပါလိုအပ်ချက်များကို ပြည့်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများ၌ ပြုပြင်ရေးဆွဲလျက်ရှိသော ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေတွင် ဖြည့်ဆည်းရန် အခွင့်အခါကောင်းဖြစ်ပါသည်။

ရေရှည်တည်တံ့သည့် ငါးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းသယံဇာတများကို မျှတစွာ ခွဲဝေအသုံးချခြင်း စသည်များကို ပြည့်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများ၏ ရေချိုငါးလုပ်ငန်းဥပဒေတွင် မပါမဖြစ် ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေဖြင့် လမ်းညွှန်ခြင်း၊ အကူအညီပေးခြင်း ပြုလုပ်ပေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေတွင် FAO ၏တာဝန်ရှိသော အသိစိတ်ဖြင့် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန်ကျင့်စဉ် (FAO Code of Conduct for Responsible Fisheries) နှင့် ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု တိုက်ဖျက်ရေးအတွက် ငါးလုပ်ငန်း အသေးစားများ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ရှေးဦးဆောင်ရွက်ခြင်း လမ်းညွှန် (Voluntary Guidelines for Securing Sustainable Small-scale Fisheries in the Context of Food Security and Poverty Eradication) နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေကို ရေးဆွဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်းမပြုပါက ကျဆင်းလျက်ရှိသော ရေချိုငါးသယံဇာတများကို ပြန်လည်ထူထောင်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ဥပဒေကြောင်းအရ ဆောင်ရွက်နိုင်သော အခြေအနေရှိမည် မဟုတ်ပါ။

၄။ လက်ရှိ ငါးဖမ်းသီးထုတ်လုပ်မှုစနစ် ရေရှည်တည်တံ့စေခြင်းနှင့် အကျိုးခံစားခွင့် တိုးတက်ရရှိစေခြင်း

ရေချိုငါးထုတ်လုပ်မှု ၏ ၇၅% မှာ ဘုံငါးဖမ်းလုပ်ငန်းမှ ရရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ဘုံငါးဖမ်းလုပ်ငန်းကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် လျော့ရဲလျက်ရှိပါသည်။ (ငါးဖမ်းကရိယာ သတ်မှတ်ခွင့်ပြုခြင်းနှင့် ငါးဖမ်းရရာသီ သတ်မှတ်ခြင်း။ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံအများတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ငါးလုပ်ငန်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း “ရေလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများနှင့် နိုင်ငံတော်ပူးပေါင်း၍ ငါးလုပ်ငန်းထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မှုကို ခွဲဝေတာဝန်ယူခြင်း” မှာ ငါးလုပ်ငန်း ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုတွင် ထိရောက်သောနည်းလမ်း

ဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းလမ်းဖြင့် ငါးသယံဇာတ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေကို ပိုမိုသက်ရောက်မှုရှိစေခြင်း၊ ရေလုပ်သားများအနေဖြင့် ငါးသယံဇာတကို ညီမျှစွာခွဲဝေသုံးစွဲနိုင်ခြင်း စသည်များတွင် စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားစွာ ဖော်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဒေသတွင်း နှင့် အိမ်နီးခြင်းနိုင်ငံများ၏ အတွေ့အကြုံများကို သေချာစွာ လေ့လာပြီးမှသာ လျှင် အဆင့်ဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိ အခြေအနေအတိုင်း ဘုံ ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်းများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမရှိပါက ရေချိုငါးသယံဇာတများ ပိုမို ကျဆင်းလာမည်ဖြစ်ပြီး သယံဇာတ ခွဲဝေအသုံးချခြင်းတွင် ရေလုပ်သားများအကြား ပြိုင်ဆိုင်မှု ပိုမို များလာမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဂရုအင်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများ ပိုမိုလိုအပ်ပါသည်။ အင်းအခွန်ရရှိရေးကို ဦးစားပေးထားသောကြောင့် အင်းသူကြီးများနှင့် အင်းပတ်ဝန်းကျင်မှ ကျေးရွာများအကြား တင်းမာမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ အကန့်အသတ်မရှိ ငါးဖမ်းခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ငါးသားပေါက်စခန်းများမှ ထုတ်လုပ်သော သားပေါက်များဖြင့် အင်းရေပြင်သို့ ငါးမျိုးစိုက်ထည့်ခြင်းတွင် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုကို ထင်ရှားစွာ ပြသနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ယခင်ကာလများတွင် ဂရုအင်းစီမံခန့်ခွဲခြင်း၌ အစဉ်အလာကောင်းများ ရှိခဲ့ပါသည်။ (ဥပမာ - အင်းရေပြင်၏ ၁၀ မှ ၂၀ % ခန့်ကို ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများမှ ရေလုပ်သားများက ရှာဖွေရန် အင်းသူကြီးကခွင့်ပြုထားခြင်း)။ ဤအခြေအနေကို

“ယခုအခါ ရေရှည်တည်တံ့မည့် ငါးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲရေး ပိုမိုဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ တက္ကသိုလ်များနှင့် ရေလုပ်ငန်းကျေးရွာများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အရှိန်အဟုန်ကို မြှင့်ရန် အချိန်အခါကောင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဒေါက်တာသက်သက်လွင်၊ မုံရွာတက္ကသိုလ်-၂၀၁၅

ပြန်လည်ဖော်ဆောင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါက ငါးသယံဇာတ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းသာမက ကျေးလက်များအတွက်လည်း ပိုမို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအခြေအနေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမရှိပါက ဂရု အင်း ငါးသယံဇာတများမှာ ပိုမိုကျဆင်းဆုတ်ယုတ်လာပြီး ဂရုအင်းတန်ဘိုးမှာလည်း ကျဆင်းသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ နိုင်ငံတော်အတွက် အခွန်ငွေ ရရှိနိုင်မှုမှာလည်း လျော့နည်းလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

ရေချိုငါးလုပ်ငန်း ရေရှည်တည်တံ့စေရန်မှာ လုပ်ငန်းတွင်းစိန်ခေါ်မှု (အလွန်အကျွံ ငါးဖမ်းခြင်း) နှင့် လုပ်ငန်းပြင်ပစိန်ခေါ်မှု (ရေပြင်နှင့် မြေပြင်အသုံးချခြင်း) များ ရှိနေပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းသယံဇာတ အသုံးချခြင်းတွင်လည်း ကဏ္ဍတိုင်းတွင် မျှတမှုနှင့် ကင်းကွာလျက်ရှိနေပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံ ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် ငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်လာခြင်း၊ ဇီဝနည်းလမ်းအရ ငါးသယံဇာတများ ရေရှည်တည်တံ့ခြင်း၊ သယံဇာတသုံးစွဲခြင်း လူမှုရေးခွဲခြားမှုမရှိစွာဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း စသော အခြေအနေများ ဖြစ်ထွန်းလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ငါးသယံဇာတ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းတွင် ကျေးလက်ပြည်သူများ ပါဝင်လာစေခြင်း၊ ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ဆည်မြောင်းဌာနတို့မှ တာဝန်ရှိသူများ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်း၊ ကျေးလက်ပြည်သူများကို အသိပညာတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း၊ ဖော်ပြပါတို့ကို ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် ကျိုးကြောင်းလျော်ညီသော ဥပဒေများပြုစုရေးဆွဲခြင်း စသည်များကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

ရော့ဝတီမြစ်တစ်လျှောက် ပိုက်ချင်းဖမ်းနေစဉ်။ Photo by E. Baran

၅။ ဆည်ရေလှောင်တံခွန်များမှ ငါးထုတ်လုပ်ခြင်း နှင့် အလားတူ ငါးထုတ်လုပ်မှု နည်းလမ်းအသစ်များ။

အာရှဒေသတွင်း နိုင်ငံများ၏အတွေ့အကြုံအရ ဆည်ရေလှောင်တံခွန်များမှ ငါးအမြောက်အမြား ထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ဆည်ရေလှောင်တံခွန်သို့ နှစ်စဉ် ငါးသားပေါက်များ မျိုးစိုက်ထည့်ပေးလျက်ရှိရာ ၂၀၁၄/၂၀၁၅ တွင် ဆည်ရေလှောင်တံခွန် (၁၂၄) ခုအတွင်း ငါးသားပေါက် (၂၇)သန်း မျိုးစိုက်ထည့်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် အစဉ်အလာအရ ဆည်ရေ လှောင်တံခွန်တွင် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးမွေးမြူခြင်းကို တားဆီးထားပါသည်။

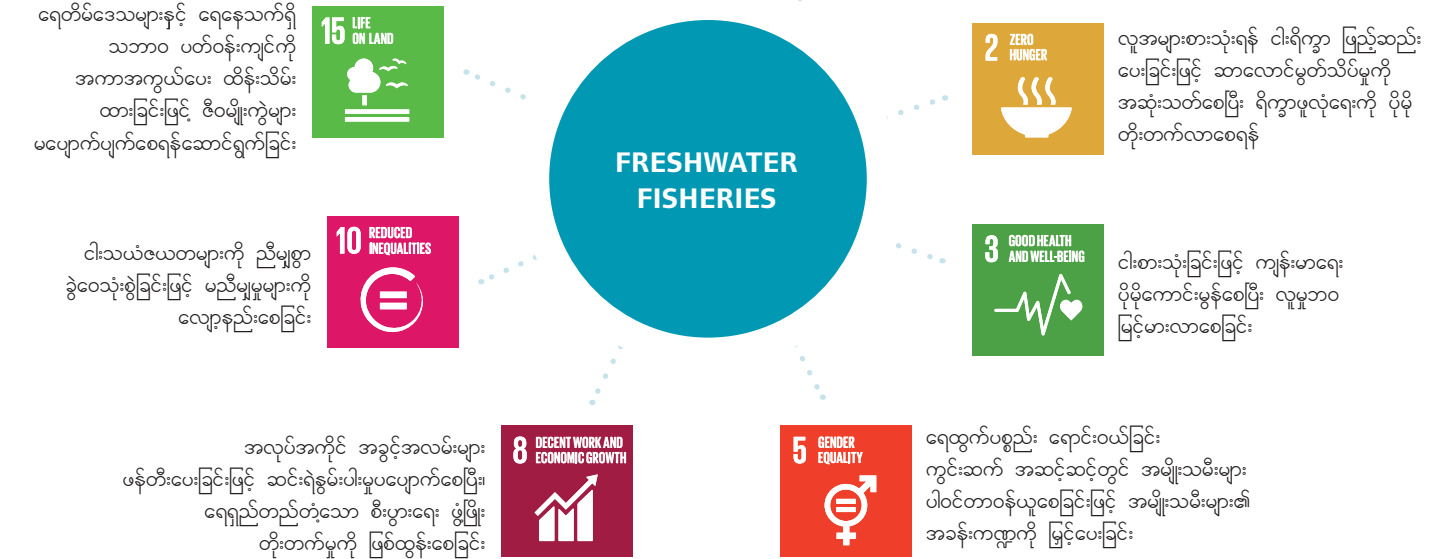
ဤကဲ့သို့ အစဉ်အလာအရ ဆောင်ရွက်နေခြင်းများကို ပယ်ဖျက်ပြီး ဆည်ရေ လှောင်တံခွန်တွင်လည်း ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရေချိုငါးလုပ်ငန်း ဥပဒေ၌ ထည့်သွင်းခြင်းဖြင့် ဆည်တံခွန်ကို ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်မှုကို ဆည်မြောင်းဌာနနှင့် ပူးပေါင်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် ငါးထုတ်လုပ်မှု ပိုမိုတိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပြီး ကျေးလက်ဒေသများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရည်မှန်းချက်

ဤအကြံပြုချက်စာတမ်းသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများမှ ငါးလုပ်ငန်း မူဝါဒရေးဆွဲသူများကို အောက်ပါအကြောင်းအရာများအား ထင်ရှားစွာ သိရှိစေရန်နှင့် လိုအပ်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

- ၁) ရေချိုငါးလုပ်ငန်းတွင် ကြံ့တွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ချက်များ။
- ၂) ရေချိုငါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်၊ ငါးလုပ်ငန်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို သာတူညီမျှ ခွဲဝေသုံးစွဲခြင်း အကျိုးအမြတ်ခံစားခြင်းကို ရေရှည်တည်တံ့စွာဖြစ်ပေါ်စေရန် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရန်များ။
- ၃) ရေချိုငါးလုပ်ငန်းတွင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို စွမ်းရည်မြှင့်ဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အလမ်းများ။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ရည်မှန်းချက်များအပေါ် အဓိက အထောက်အကူပြုမှုများ (SDGs)

ကျေးဇူးတင်လွှာ

- Eric Baran, WorldFish
- Yumiko Kura, WorldFish
- Khin Maung Soe, WorldFish
- Htin Aung Kyaw, Myanmar Fisheries Federation
- Min Naung, Department of Fisheries
- Ohnmar Tun, Department of Fisheries
- Xavier Tezzo, WorldFish
- Shakuntala H. Thilsted, WorldFish

ကျမ်းကိုးကား

- FAO-NACA. Myanmar aquaculture and inland fisheries (2003)
 - Department of Fisheries. Myanmar Fisheries statistics (2015-2016)
 - Khin Maung Soe et al. Myanmar inland fisheries (2016)
- ဝန်ခံချက်။ ဤမူဝါဒစာတမ်းအကျဉ်းတွင် တင်ပြချက်များမှာ အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက်လာကြသူများ၏ သဘော ဆန္ဒသာလျှင်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အားကိုယ်စားပြုသော ဌာနဆိုင်ရာ၏ သဘောထားမဟုတ်ပါ။

အလှူရှင်

Australian Government
Australian Centre for International Agricultural Research

Australian Aid

အခြားထောက်ပံ့သူများ

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

မြန်မာ့ငါးလုပ်ငန်းမိတ်ဖက်အဖွဲ့

ARIZONA, **CEDS** Centre for Economic & Social Development, **CUSC** International, **EDF** ENVIRONMENTAL DEFENSE FUND, **PYOE PIN Programme**, **Stockholm Resilience Centre**, **Stockholm University**, **WCS**, **WorldFish**

